

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 06, 2013

Nummer 6, 2013

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:BZ3590](#) 08-03-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:BZ3462](#) 06-03-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:BY3236](#) 15-02-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:BY1882](#) 15-02-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:BY4279](#) 08-02-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:BY7928](#) 08-02-2013

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ4199](#) 19-02-2013

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2013:BZ4094](#) 22-01-2013

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ2333](#) 17-01-2013

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2013:BZ5030](#) 06-03-2013

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBUTR:2011:BZ5000](#) 07-10-2011

Uitspraken zonder ECLI

[- onbekend -](#)

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[- onbekend -](#)

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[- onbekend -](#)

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Geen verlenging 12-jaars termijn alimentatieplicht. Vrouw had een baan kunnen zoeken en haar levensstandaard kunnen aanpassen

Door het verstrijken van de wettelijke termijn van twaalf jaar, is de alimentatieverplichting van de man geëindigd. De vrouw kan zich daarin niet vinden en verzoekt de termijn van de onderhoudsverplichting van de man te verlengen.

De rechtbank stelt voorop dat zij op grond van artikel 1:157 lid 5 BW een nieuwe termijn kan stellen waarop de alimentatieplicht van de man eindigt. Uitgangspunt van de wetgever is echter dat de alimentatieplicht in beginsel definitief eindigt na twaalf jaar. Deze termijn kan alleen worden verlengd indien de alimentatiegerechtigde aantoont dat sprake is van een uitzonderlijke situatie. Aanknopingsfactoren voor het bestaan van een uitzonderlijke situatie kunnen worden gevonden in de parlementaire geschiedenis en HR 19 december 2008, NJ 2009, 136 (TK 1985/1986, 19 295, nr. 3 en 6 en LJN BF3928).

De rechtbank stelt vast dat de beëindiging van de alimentatieplicht van de man, voor de vrouw ingrijpend van aard is. Zij verliest daardoor immers een bruto maandinkomen van € 2.591,04. Het enkele bestaan van een klassiek rollenpatroon tijdens het huwelijk van partijen, acht de rechtbank echter niet zo bijzonder of uitzonderlijk, dat ongewijzigde handhaving van de termijn van twaalf jaar niet van de vrouw kan worden geleverd. De vrouw is gediplomeerd schoonheidsspecialiste en heeft werkervaring als administratief medewerkster. Het had op haar weg gelegen om na het eindigen van het huwelijk weer een passende baan te vinden. De vrouw heeft, wetende dat de alimentatieverlichting van de man na twaalf jaar zou eindigen, bewust ervoor gekozen om in het geheel niet te solliciteren naar een passende baan. Evenmin vond zij het nodig om haar levensstandaard aan te passen. De gevolgen van de keuzes die de vrouw heeft gemaakt, kunnen naar het oordeel van de rechtbank niet op de man worden afgewenteld. De rechtbank wijst het verzoek van de vrouw af, maar ziet geen aanleiding om de vrouw te veroordelen in de proceskosten.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 06-03-2013

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2013:BZ5030

Zaaknummer: 327259 / FA RK 12-4228

RECHTSPRAAK

Wanneer is sprake van een relevante wijziging van omstandigheden?

Partijen zijn met elkaar gehuwd geweest. Bij echtscheidingsconvenant hebben partijen onder meer alimentatieafspraken gemaakt. Ten aanzien van deze afspraken hebben zij vastgesteld dat zij daarbij bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven. De rechtbank verklaarde de man niet ontvankelijk in zijn verzoek om de partneralimentatie te wijzigen. De man is van deze beslissing in beroep gekomen.

Hof: Bij uitspraak van 27 maart 1998 (NJ 1998, 551, LJN ZC2618) heeft de Hoge Raad geoordeeld dat ingevolge artikel 1:401 lid 1 BW een overeenkomst betreffende levensonderhoud bij rechterlijke uitspraak kan worden gewijzigd of ingetrokken wanneer zij nadien door wijziging van omstandigheden ophoudt aan de wettelijke maatstaven te voldoen, maar dat die bepaling de rechter in beginsel vrij laat te beoordelen aan welke omstandigheden hij bij zijn beslissing omtrent het verzoek tot wijziging betekenis wil toekennen, en zo ja, welke betekenis. In de onderhavige zaak is het de vraag of de terugkeer van de man naar Nederland, waardoor zijn inkomsten en lasten zijn gewijzigd, een zodanig relevante wijziging van omstandigheden is die een hernieuwde beoordeling van behoefte en draagkracht rechtvaardigt. In dat verband overweegt het hof dat vast staat dat partijen in het tussen hen gesloten convenant bewust zijn afgeweken van de Nederlandse wettelijke maatstaven. Zo heeft de vrouw in dit kader afgezien van het eigendomsrecht van de voormalige echtelijke woning in Suriname en heeft geen pensioenverevening plaatsgevonden in ruil voor de overeengekomen bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud. Niet, althans onvoldoende, is gebleken dat de man zich door de onveilige situatie in Suriname na de sluiting van het convenant zo angstig voelde dat hij naar Nederland moest verhuizen. De verhuizing van de man dient naar het oordeel van het hof dan ook voor zijn rekening en risico te blijven en kan geen reden zijn, mede gelet op het geheel van de in het convenant opgenomen – onderling samenhangende – afspraken, om uitsluitend een enkel onderdeel van het convenant te wijzigen. Er is dan ook geen sprake van een relevante wijziging van omstandigheden die meebrengt dat de in het echtscheidingsconvenant gemaakte afspraken niet langer aan de wettelijke maatstaven voldoen. Gelet op het voorgaande komt het hof niet toe aan de stelling van de man dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is hem

aan het convenant te houden. Nu de rechtbank de man ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard in plaats van het verzoek af te wijzen, vernietigt het hof de beslissing van de rechtbank en wijst het het verzoek van de man alsnog af.

Kanttekening: het hof oordeelt dat de verhuizing van de man van Suriname naar Nederland, waardoor zijn inkomsten en lasten zijn gewijzigd, een wijziging van omstandigheden betekent. Vervolgens stelt het hof dat deze wijziging voor rekening en risico van de man dient te blijven en dat het daarom geen relevante wijziging van omstandigheden is. Naar mijn mening had het de voorkeur verdiend als het hof de gewijzigde omstandigheden had beoordeeld in het licht van het gegeven dat partijen bij het sluiten van het echtscheidingsconvenant bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven. Dan is de rechter terughoudend in het wijzigen van de overeenkomst op grond van een verandering in de omstandigheden. In dat geval prevaleert de contractsvrijheid. Wijziging is dan alleen mogelijk als de omstandigheden zodanig zijn gewijzigd dan naar redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet mag worden verwacht. Daarbij moet dan gelet worden op hetgeen de echtgenoten destijds in het licht van alle afspraken voor ogen stond (zie HR 12 september 2003, NJ 2004/6). Dat is wat het hof in feite ook zegt: het laat de wijziging, gelet op alle afspraken in het convenant, voor rekening en risico van de man. SW

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 17-01-2013

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2013:BZ2333

Zaaknummer: 200.106.797

Wetsartikelen: 1: 401 BW

RECHTSPRAAK

Samenwoner na relatiebreuk verplicht om de helft van de woninglast gemeenschappelijke eigen woning te dragen, ook na betrekking nieuwe woning. Wel recht op gebruiksvergoeding

Onderwerp van het geschil is de gemeenschappelijke woning van partijen die zij in gezamenlijk eigendom hebben. Partijen hebben zich hoofdelijk verbonden tot terugbetaling van de hypothecaire lening met betrekking tot de woning. Wanneer de relatie van partijen eindigt, besluit de man de woning te verlaten. De vrouw blijft tijdelijk in de woning wonen en vordert dat de man de helft van de hypothecaire lasten en overige woonlasten van de woning blijft voldoen, op verbeurte van een dwangsom.

Naar het oordeel van de voorzieningenrechter vormt de woning van partijen een eenvoudige gemeenschap in de zin van titel 7 van boek 3 Burgerlijk Wetboek (BW). Tot die gemeenschap zijn partijen ieder voor een gelijk aandeel gerechtigd (artikel 3:166 lid 2 BW). De rechtsbetrekking tussen partijen - als deelgenoten - wordt beheerst door de eisen van redelijkheid en billijkheid (artikel 3:166 lid 3 BW juncto artikel 6:2 BW). Omdat partijen ieder voor de helft tot de woning gerechtigd zijn, dienen zij in beginsel ook ieder voor de helft bij te dragen in de uitgaven voor die woning (artikel 3:172 BW). Daar komt bij dat partijen op grond van artikel 6:10 BW hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de hypotheekschuld. Partijen moeten dan ook, naar rato van ieders aandeel in de woning, een bijdrage leveren ter bestrijding van de hypotheeklast. Het door de man opgevoerde draagkrachtverweer verwerpt de voorzieningenrechter, omdat de man, bij het aangaan van zijn nieuwe huurovereenkomst, had moeten beseffen dat hij wellicht door de vrouw zou worden aangesproken tot het voldoen van een bijdrage. Wel maakt de man volgens heersende rechtspraak (HR 22 december 2000, NJ 2001, 59) aanspraak op een naar redelijkheid en billijkheid vast te stellen gebruiksvergoeding zijdens de vrouw (artikel 3:169 BW). Hoewel de man dit niet specifiek heeft gevorderd, verrekent de voorzieningenrechter een geschatte gebruiksvergoeding zijdens de vrouw, met de toegewezen bijdrage die de man aan de vrouw dient te betalen ter bestrijding van de woninglasten. De gevorderde dwangsom wijst de voorzieningenrechter af op grond van artikel 6:11a lid 1 Rv.

Datum uitspraak:

Zaaknummer:

RECHTSPRAAK

Wanneer dient artikel 1:7 lid 4 BW buiten toepassing te blijven?

In 2009 is bij Koninklijk besluit de geslachtsnaam van de moeder en de kinderen vastgesteld. In 2010 heeft de moeder verzocht om gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van de kinderen en te vermelden dat de ouders gezamenlijk hebben verklaard dat de kinderen de geslachtsnaam van de vader zullen hebben. Bij gewijzigd verzoek heeft de moeder verzocht te bepalen dat de kinderen na gerechtelijke vaststelling van het vaderschap de geslachtsnaam zullen hebben die de man na zijn naturalisatie zal hebben. De rechtbank verklaarde de moeder niet-ontvankelijk. De ouders zijn in beroep gekomen van deze beslissing. Voor aanvang van het hoger beroep heeft de vader het Nederlanderschap verkregen en zijn zijn voornaam en achternaam vastgesteld.

Hof: Op grond van artikel 1:5 lid 2 BW houdt een kind de geslachtsnaam van de moeder indien het door gerechtelijke vaststelling van het vaderschap in familierechtelijke betrekking tot de vader komt te staan, tenzij de moeder en de man, wiens vaderschap is vastgesteld, ter gelegenheid van de vaststelling gezamenlijk verklaren dat het kind de geslachtsnaam van de vader zal hebben. Deze verklaring hebben de ouders in dit geval afgelegd, maar artikel 7 lid 4 BW staat in beginsel in de weg aan een wijziging van de geslachtsnaam van de kinderen. Dat artikel bepaalt dat een wijziging of vaststelling van de geslachtsnaam door de Koning in stand blijft ondanks een gerechtelijke vaststelling van het vaderschap.

Volgens het voorlopige oordeel van het hof dient in het onderhavige geval artikel 1:7 lid 4 BW echter buiten toepassing te blijven en de geslachtsnaam van de kinderen te worden gewijzigd in de geslachtsnaam van de vader. Het hof wijst daarbij op de volgende uitgangspunten van het naamrecht: a. de gelijke behandeling van man en vrouw en van kinderen staande en buiten het huwelijk geboren; b. meer keuzevrijheid in het naamrecht; c. rekening houden met de belangen van het maatschappelijk verkeer en met die van een goed functionerende overheidsorganisatie; d. rekening houden met de eenheid van het gezin, voor zover die tot uitdrukking komt in de naam. Volgens het hof is in dit geval de door de ouders gewenste geslachtsnaamwijziging in overeenstemming met deze uitgangspunten. De ouders, die in gezinsverband met elkaar en de kinderen leven, wensen de geslachtsnaamwijziging. De bijzondere curator heeft verklaard in te stemmen met het verzoek tot geslachtsnaamwijziging.

De wijziging is verder niet in strijd met de belangen van het maatschappelijk verkeer en die van een goed functionerende overheidsorganisatie, nu aan de vader het Nederlanderschap is verleend waarbij zijn geslachtsnaam is vastgesteld. De situatie die de wetgever met artikel 1:7 lid 4 BW beoogde te verhinderen, namelijk dat bij erkenning de bij Koninklijk Besluit gewijzigde geslachtsnaam van het onwettige kind zou worden vervangen door die van de erkenner, ook al hebben deze en de moeder geen gezinsverband met elkaar, doet zich in deze zaak niet voor.

Daarnaast is de toepassing van artikel 1:7 lid 4 BW in dit geval onverenigbaar met artikel 8 EVRM, nu dat ertoe zou leiden dat naamskeuze niet mogelijk is. Nu de vader inmiddels het Nederlanderschap heeft verkregen, zijn voornaam en een geslachtsnaam zijn vastgesteld, verzet het belang van de openbare veiligheid en het voorkomen van wanordelijkheden zich niet langer tegen een geslachtsnaamwijziging. Ook voor het overige valt niet in te zien dat een geslachtsnaamwijziging ontoelaatbaar is, zodat een inmenging in dit geval niet noodzakelijk moet worden geacht op grond van (één van) de in artikel 8 lid 2 EVRM genoemde belangen.

Het hof stelt de ambtenaar van de burgerlijke stand, uit een oogpunt van zorgvuldige procesvoering, nog in de gelegenheid schriftelijk te reageren op het voorlopig oordeel.

Datum uitspraak:

Zaaknummer:

RECHTSPRAAK

Ondertoezichtstelling van te dikke kinderen

De Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de raad) verzoekt drie minderjarige kinderen onder toezicht te stellen van Bureau Jeugdzorg, omdat de kinderen overgewicht hebben.

De kinderrechter toetst aan de criteria voor ondertoezichtstelling, zoals verwoord in artikel 1:254 lid 1 BW en oordeelt dat aan de gronden voor ondertoezichtstelling is voldaan. De ouders hebben weliswaar actie ondernomen om het overgewicht van de kinderen terug te dringen, door een diëtist te bezoeken en de kinderen aan te melden bij een sportclub, maar die handelingen hebben volgens de kinderrechter onvoldoende vooruitgang opgeleverd met betrekking tot het gewicht en de lichamelijke conditie van de kinderen. De ouders hadden met meer voortvarendheid de juiste hulpverlening moeten inschakelen, gezien de gezondheidsrisico's die overgewicht met zich brengt. Daar komt bij dat de kinderen momenteel al veel last kunnen ondervinden van hun overgewicht. De kinderrechter wijst het verzoek van de raad toe. Kanttekening: de kinderrechter stelt dat hij het verzoek heeft getoetst aan de criteria voor ondertoezichtstelling. Artikel 1:254, eerste lid, BW luidt: Indien een minderjarige zodanig opgroeit, dat zijn zedelijke of geestelijke belangen of zijn gezondheid ernstig worden bedreigd, en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of, naar te voorzien, zullen falen, kan de kinderrechter hem onder toezicht stellen van (...). De kinderen waarom het gaat hebben overgewicht. Is dit overgewicht zodanig ernstig bedreigend dat overheidsingrijpen nodig is? Hebben andere middelen gefaald? Ik lees niets van een dergelijke toetsing aan de gronden voor ots. Dat overgewicht gezondheidsrisico's met zich brengt, betekent nog niet dat de gezondheid van deze kinderen zodanig ernstig wordt bedreigd dat ondertoezichtstelling noodzakelijk is. Voorts is niet duidelijk of op een andere manier aan het overgewicht van de kinderen kan worden gewerkt. Hier worden de grenzen van wat de staat vermag, overschreden. Dat gebeurt in de praktijk vaker. Toetst de kinderrechter nog wel aan de criteria voor ondertoezichtstelling? Ik heb niet de indruk dat dit steeds gebeurt. De kinderrechter gaat op zijn gevoel af en vindt goed wat de raad of BJZ verzoekt. Dat is niet de taak van de kinderrechter, zoals het ook niet de taak van de Raad of BJZ is om dit soort verzoeken te doen. De staat is niet de opvoeder van kinderen, dat zijn de ouders. De Staat moet die verantwoordelijkheid niet te snel overnemen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 07-10-2011

ECLI: ECLI:NL:RBUTR:2011:BZ5000

Zaaknummer: 303480 / JE RK 11-727

Wetsartikelen: 1:254 lid 1 BW

RECHTSPRAAK

Voor toestemming tot erkenning is niet vereist dat de moeder het gezag heeft. De erkenning heeft rechtsgeldig plaatsgevonden waardoor het beroep op nietigheid van de erkenning faalt

De rechtbank heeft bij de bestreden beschikking de vrouw niet ontvankelijk verklaard in haar verzoek tot vernietiging van de erkenning. Zij is tijdens haar minderjarigheid erkend door een man die volgens de vrouw niet haar biologische vader is. Zij stelt dat zij altijd heeft geweten wie haar biologische vader is, maar dat zij pas in 2005 ontdekte dat zij was erkend door de man. De vrouw stelt thans in hoger beroep dat de erkenning door de man nietig is, omdat de moeder haar toestemming tot erkenning heeft gegeven terwijl de moeder was ontheven van het gezag. Het hof overweegt dat voor de erkenning van een kind dat de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, toestemming van de moeder nodig is, dan wel vervangende toestemming van de rechtbank. De wet vereist echter niet dat voor toestemming tot erkenning de moeder het gezag (nog) heeft. Het hof merkt hierbij op dat ook een minderjarige van zestien jaar of ouder zonder de toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger toestemming tot erkenning kan geven. Evenmin is, de instemming van de voogd, in casu Pro Juventute, vereist. Aangezien het gezag geen vereiste is voor het geven van toestemming tot erkenning, heeft een rechtsgeldige erkenning plaatsgevonden. Het hof wijst het verzoek van de vrouw tot nietigverklaring van de erkenning derhalve af. Met betrekking tot het verzoek tot vernietiging van de erkenning overweegt het hof dat het verzoek tot vernietiging is ingediend in 2011. De termijn ex artikel 1:205 lid 4 BW, te weten drie jaren nadat de vrouw bekend is geworden met het feit dat de man vermoedelijk niet de verwekker is, dan wel drie jaar nadat zij meerderjarig is geworden is ruimschoots overschreden. Een eerder verzoek van de vrouw tot vernietiging, in 2005, dat wel binnen de termijn was gedaan, is destijds door de rechtbank niet-ontvankelijk verklaard, maar tegen die beschikking is de vrouw niet in hoger beroep gekomen. Het beroep van de vrouw op artikel 8 EVRM inhoudende dat de wettelijke termijn terzijde moet worden gesteld, slaagt naar het oordeel van het hof daarom niet. Het hof bekrachtigt de beschikking waarvan beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 19-02-2013

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2013:BZ4199

Zaaknummer: 200.112.672/01

Wetsartikelen: 1:204 BW ; 1:205 lid 4 BW

RECHTSPRAAK

De ontslagvergoeding, ondergebracht in een stamrecht, is niet verknocht.

De ontslagvergoeding, ondergebracht in een stamrecht, is niet aan de vrouw verknocht.

In deze zaak gaat het om de vraag of de door de vrouw in 2002 ontvangen ontslagvergoeding aan de vrouw verknocht is. Aan de vrouw is na haar ontslag in 2002 een ontslagvergoeding toegekend. Voorts heeft zij een volledige WIA uitkering. De vrouw heeft de ontslagvergoeding ondergebracht in een stamrecht/levensverzekering die in 2012 in een keer tot uitkering komt. Het huwelijk van partijen is in 2009 ontbonden. De rechtbank heeft bij de bestreden beschikking d.d. 19 juni 2012 geoordeeld dat de ontslagvergoeding in de huwelijksgemeenschap valt en heeft bepaald dat de ontslagvergoeding aan de vrouw wordt toebedeeld, onder de voorwaarde dat zij de helft aan de man zal toescheiden. De vrouw komt tegen deze beslissing in hoger beroep. Zij is van mening dat de ontslagvergoeding aan haar verknocht is. Volgens de vrouw dient de aanspraak uit de stamrechtverzekering mede ter aanvulling van haar WIA uitkering en te zijner tijd ter vervanging van haar niet opgebouwde pensioen. Zij stelt dat zij vanwege ziekte is ontslagen. Door haar ziekte en ontslag was er sprake van een inkomstendaling en een pensioentekort. Het hof overweegt dat, naar vaste rechtspraak, het antwoord op de vraag of een goed op bijzondere wijze aan een der echtgenoten verknocht is en zo ja, in hoeverre die verknochtheid zich ertegen verzet dat dit goed in de gemeenschap valt, afhangt van de aard van het goed, zoals deze aard mede door de maatschappelijke opvattingen wordt bepaald. De vrouw beroept zich voor dit geval op HR 17 oktober 2008, NJ 2009, 41. Het hof overweegt hieromtrent dat, anders dan in het aangehaalde arrest, de ontslagvergoeding niet is gestort in een stamrechtverzekering waaruit de vrouw periodieke uitkeringen ontvangt waardoor haar inkomen wordt aangevuld tot een bepaald percentage van haar laatstgenoten salaris. In casu is de ontslagvergoeding in 2002 gestort in een stamrechtverzekering die gedurende tien jaar niet tot enige uitkering is gekomen. De vrouw kan thans beslissen op welke wijze zij daarover wil beschikken: in de vorm van een periodieke uitkering of als bedrag ineens. Naar het oordeel van het hof valt de ontslagvergoeding niet (gedeeltelijk) aan te merken als vervanging van inkomen dat de vrouw na de ontbinding van de gemeenschap en bij voortzetting van de dienstbetrekking zou hebben

genoten. Naar het oordeel van het hof is de ontslagvergoeding niet verknocht. De overige omstandigheden, zoals het feit dat de vrouw inmiddels arbeidsongeschikt is , er weinig perspectief is op herstel, zij moet rondkomen van een (lage) WIA-uitkering en haar pensioen niet volledig is opgebouwd, leiden niet tot een ander oordeel. Het hoger beroep van de vrouw faalt.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 22-01-2013

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2013:BZ4094

Zaaknummer: 200.111.263/01

RECHTSPRAAK

BOPZ: het gesloten blijven van de deur betekent niet dat betrokkene niet gehoord wil worden

De rechtbank heeft een voorlopige machtiging verleend tot opname en verblijf van betrokkene in een psychiatrisch ziekenhuis. Uit de beschikking is af te leiden dat de rechter zich heeft begeven naar het huisadres van betrokkene. Betrokkene is echter niet gehoord 'omdat hij ondanks herhaald aanbellen de deur niet opende dan wel niet aanwezig was'.

In cassatie wordt de beschikking van de rechtbank vernietigd. De Hoge Raad oordeelt als volgt: ingevolge artikel 8 Wet Bopz dient de rechter, alvorens op het verzoek tot het verlenen van een voorlopige machtiging te beslissen, degene ten aanzien van wie de machtiging is verzocht, te horen, tenzij de rechter vaststelt dat betrokkene niet bereid is zich te doen horen. De rechtbank heeft echter niet vastgesteld dat betrokkene niet bereid was zich te doen horen. Zij heeft slechts overwogen dat betrokkene niet is gehoord 'omdat hij ondanks herhaald aanbellen de deur niet opende dan wel niet aanwezig was'. Deze overweging kan niet de conclusie dragen dat betrokkene niet bereid was zich te doen horen. Voor zover de rechtbank van oordeel was dat het niet openen van de deur dan wel het niet huis zijn van betrokkene op het moment waarop de rechter zich naar diens huisadres had begeven, kan worden aangemerkt als een gedraging waaruit kan worden afgeleid dat betrokkene niet bereid was zich te doen horen, is het oordeel niet toereikend gemotiveerd. Nu de rechtbank niets heeft vastgesteld omtrent de oproeping van betrokkene noch omtrent bekendheid van betrokkene met de komst van de rechter, kan het enkele gesloten blijven van de deur niet het oordeel dragen dat betrokkene niet bereid was zich te doen horen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-03-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:BZ3590

Zaaknummer: 12/05637

Wetsartikelen: 8 Wet BOPZ

RECHTSPRAAK

Klachtprocedure ex artikel 13a RO

De kinderrechter heeft een tussenbeschikking gewezen waarin zij de Raad voor de Kinderbescherming heeft verzocht een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden om een omgangsregeling vast te stellen.

De raad heeft naar aanleiding van deze beschikking zeven onderzoeksvragen geformuleerd en heeft de rechtbank verzocht om te berichten of die vragen in overeenstemming zijn met de bedoeling van de beschikking. Vervolgens is door de gerechtssecretaris een brief naar de raad gestuurd met een nadere uitleg van de inhoud en strekking van de beschikking en de mededeling dat de onderzoeksvragen in overeenstemming zijn met de beschikking. De kinderrechter heeft verzekerd dat in deze brief haar oordeel was weergegeven.

In deze procedure moet de Hoge Raad beoordelen of de kinderrechter behoorlijk handelde door de vraag van de Raad van de Kinderbescherming op deze wijze te beantwoorden.

Uitgangspunt hierbij is dat de rechter door zijn vonnis spreekt. Procespartijen en derden moeten het daarmee doen. Het ligt niet op de weg van een rechter zijn eigen beslissing van commentaar te voorzien of te verduidelijken en ook niet om vragen over de betekenis van de beslissing of van onderdelen van de daarvoor gegeven motivering, te beantwoorden. Dat ligt anders indien het gaat om gevallen geregeld in de artikelen 31 en 32 Rv (verbetering van een kennelijke fout die zich voor eenvoudig herstel leent en aanvulling van een beslissing indien verzuimd is te beslissen over een onderdeel van het verzochte). Ook kan de rechter beslissingen in tussenvonnissen of tussenbeschikkingen in een latere rechterlijke beslissing in dezelfde zaak verduidelijken. De brief van de gerechtssecretaris kan niet worden gezien als een verbetering of aanvulling op de voet van artikel 31 of 32 Rv. De Hoge Raad is echter van oordeel dat de rechter niet onbehoorlijk heeft gehandeld. De rechter heeft door middel van de brief van de gerechtssecretaris geen uitleg gegeven aan een eindbeschikking, maar antwoord gegeven op een vraag van de raad met betrekking tot het onderzoek dat de raad voornemens was in te stellen teneinde gevolg te geven aan het in de tussenbeschikking vervatte verzoek om advies. Nu de wet (artikel 198 lid 2 Rv) voorziet in de mogelijkheid dat een onderzoek door deskundigen onder leiding van de rechter wordt ingesteld, kan niet worden aangenomen dat

diezelfde rechter geen aanwijzingen zou mogen geven indien een door hem ingeschakelde deskundige opheldering vraagt over bepaalde punten met betrekking tot het te verrichten onderzoek. Een rechter die daarover wel opheldering verschaft handelt dan ook niet onbehoorlijk, maar voorkomt dat de deskundige overbodig of onvolledig onderzoek verricht en bevordert op die manier een doelmatige en voortvarende rechtspleging in de door hem te beslissen zaak. De vraag of een rechter in een zodanig geval een uitleg aan zijn tussenbeschikking mag geven die erop neerkomt dat van die tussenbeslissing een andere beslissing wordt gemaakt, kan thans in het midden blijven, omdat de rechter door middel van de brief van de gerechtssecretaris een uitleg aan de tussenbeschikking gaf die de Hoge Raad aannemelijk acht en alleszins verenigbaar met de motivering van die beschikking.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-03-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:BZ3462

Zaaknummer: 13/01064

Wetsartikelen: 13a RO

RECHTSPRAAK

Hof heeft verzuimd zich rekenschap te geven van de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de man en zijn onderneming

Partijen zijn gewezen echtgenoten. In de echtscheidingsprocedure is de partneralimentatie met ingang van 1 januari 2009 op nihil gesteld. In het kader van de berekening van de draagkracht is hierbij voldoende aannemelijk geacht dat de man naast een arbeidsongeschiktheidsuitkering geen inkomen uit zijn tandartspraktijk genereert.

Thans verzoekt de vrouw om wijziging van de aldus vastgestelde partneralimentatie op de grond dat deze van de aanvang af niet aan de wettelijke maatstaven heeft beantwoord doordat van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan (artikel 1:401 lid 4 BW). Volgens de vrouw maakte de tandartspraktijk van de man wel winst in 2009.

Het hof heeft vastgesteld dat in 2008 sprake is van een groot liquiditeitstekort dat ten laste van het ondernemingsvermogen is gebracht. Voorts heeft het hof geoordeeld dat het redelijk is dat de man ruimte krijgt om dit tekort aan te zuiveren en op die manier zijn onderneming gezond te maken en dat het ook in het belang van de vrouw is dat een dreigend faillissement van de man wordt voorkomen. Aan het voorgaande heeft het hof de gevolgtrekking verbonden dat het redelijk is dat de partneralimentatie voor 2009 en 2010 nihil blijft.

De Hoge Raad stelt voorop dat de nihilstelling van de partneralimentatie geen ingrijpende beslissing behelst waarvoor een verhoogde motiveringseis geldt. Volgens de rechtspraak van de Hoge Raad is sprake van ingrijpende beslissingen waarvoor verhoogde motiveringseisen gelden, indien de rechter de alimentatieverplichting als zodanig limiteert dan wel indien de rechter het alimentatiebedrag op nihil stelt en zijn beslissing is gegrond op omstandigheden die naar hun aard niet meer voor wijziging vatbaar zijn. Het onderhavige geval betreft echter een beslissing tot tijdelijke nihilstelling op grond van omstandigheden die naar hun aard niet onveranderlijk zijn, zodat geen verhoogde motiveringseis geldt.

Het hof heeft echter verzuimd zich rekenschap te geven van de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de onderneming van de man respectievelijk van de man in privé, in 2010 en de eerste helft van 2011. Uitgaande van de in cassatie onbestreden vaststelling dat in

2008 sprake was van een groot liquiditeitstekort dat ten laste van het ondernemingsvermogen is gebracht, had het hof – op grond van zijn in cassatie evenmin bestreden oordelen met betrekking tot de wenselijkheid van het herstel van de financiële positie van de onderneming van de man en het voorkomen van een faillissement van de man – dienen te onderzoeken in hoeverre het tekort uit 2008 nadien is aangezuiverd, de onderneming weer gezond is gemaakt en het dreigende faillissement van de man is afgewend, teneinde te kunnen beoordelen of het redelijk is dat de partneralimentatie voor 2009 en 2010 nihil blijkt en deze nihilstelling gedurende 2011 (voorwaardelijk) wordt gehandhaafd. Bij dit onderzoek had het hof zich mede dienen te vergewissen van de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de onderneming van de man respectievelijk van de man in privé. Nu niet blijkt dat het hof een dergelijk onderzoek heeft verricht, kan zijn oordeel niet in stand blijven.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-02-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:BY3236

Zaaknummer: 12/01179

Wetsartikelen: 1:401 lid 4 BW

RECHTSPRAAK

Draagkracht van voormalige echtgenoot nieuwe partner is ook van belang

Partijen hebben een affectieve relatie gehad en hebben twee dochters die thans bij de vrouw wonen.

De man is gehuwd met een nieuwe partner. De man woont thans samen met zijn nieuwe partner en haar drie kinderen. De voormalige echtgenoot van de nieuwe partner betaalt voor deze drie kinderen een alimentatie van €60 per maand per kind.

De vrouw heeft verzocht een door de man te betalen kinderalimentatie vast te stellen ten behoeve van de twee dochters. Het hof heeft de behoefte van de dochters gesteld op €449 per maand per kind en het aandeel van de man hierin op €224 per maand per kind. Voorts heeft het hof vastgesteld dat de man vanwege zijn huwelijk met zijn nieuwe partner op grond van artikel 1:395 BW een wettelijke onderhoudsplicht heeft jegens zijn drie stiefkinderen. De behoefte van de drie stiefkinderen heeft het hof vastgesteld op €260 per maand per kind. De voormalige echtgenoot van de partner van de man betaalt €60 per maand per kind aan alimentatie, zodat de resterende behoefte van de stiefkinderen €200 per maand per kind bedraagt. Het hof overweegt dat deze behoefte nagenoeg gelijk te stellen is aan de behoefte van de dochters en dat de nieuwe partner niet in staat is een aandeel in de behoefte van haar drie kinderen voor haar rekening te nemen. Daarom verdeelt het hof de draagkracht van de man gelijkelijk over de twee dochters en de drie stiefkinderen.

In cassatie klaagt de vrouw dat het hof ten onrechte slechts is uitgegaan van de feitelijke bijdrage die de voormalige echtgenoot van de nieuwe partner van de man voor zijn drie kinderen voldoet. De vrouw had bij het hof aangevoerd dat de door de voormalige echtgenoot betaalde bijdrage in onderling overleg met de partner van de man is vastgesteld in het kader van een echtscheidingsconvenant. Niet te beoordelen is of dit overeenstemt met de wettelijke maatstaven. Bovendien kan de draagkracht van de voormalige echtgenoot nadien gewijzigd zijn. Om deze reden heeft de vrouw de man verzocht om informatie over de huidige draagkracht van de voormalige echtgenoot van zijn partner. De man heeft deze gegevens echter niet in het geding gebracht. De Hoge Raad oordeelt dat het hof hieraan ten onrechte

zonder nadere motivering is voorbijgegaan. Het hof had dus niet zonder meer mogen uitgaan van een kinderalimentatie van €60 per maand per kind. De Hoge Raad vernietigt de beslissing van het hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-02-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:BY1882

Zaaknummer: 12/00825

Wetsartikelen: 1:395

RECHTSPRAAK

Overeenstemming over verdeling? Onderscheid feitelijke verdeling en financiële consequenties

De Hoge Raad oordeelt dat de omstandigheid dat partijen reeds tijdens hun huwelijk de tot de huwelijksgoederengemeenschap behorende goederen met wederzijdse instemming feitelijk hebben verdeeld, niet meebrengt dat zij een verdeling als bedoeld in artikel 3:182 BW zijn overeengekomen met ingang van het moment van ontbinding van die gemeenschap. De feitelijke verdeling met wederzijdse instemming impliceert immers niet zonder meer dat partijen het ook eens zijn geworden over de financiële consequenties die de verdeling van de goederen voor ieder van hen heeft. Het vorenstaande neemt niet weg dat, indien aanvankelijk een feitelijke verdeling met wederzijdse instemming heeft plaatsgevonden en protest over de financiële consequenties daarvan uitbleef, partijen onder omstandigheden op de voet van artikel 3:35 BW over en weer erop mogen vertrouwen dat de wederpartij ook rechtens met de verdeling instemt. Ten aanzien van de veroordeling van de man tot betaling van wettelijke rente over het wegens overbedeling door hem aan de vrouw verschuldigde bedrag overweegt de Hoge Raad als volgt. Het dictum van het hof laat hierover geen andere lezing toe dan dat het hof de verplichting van de man om aan de vrouw een rentevergoeding te voldoen heeft gebaseerd op de maatstaven van redelijkheid en billijkheid die de verhouding tussen gewezen echtgenoten beheersen. Hiermee heeft het hof van een onjuiste rechtsopvatting blijk gegeven. Hiertoe overweegt de Hoge Raad het volgende. De schadevergoeding verschuldigd wegens vertraging in de voldoening van een geldsom is geregeld in artikel 6:119 BW. Deze vergoeding moet worden berekend over de tijd dat de schuldenaar met de voldoening in verzuim is geweest. Hiermee is onverenigbaar dat een gewezen echtgenoot, zonder in verzuim te zijn geraakt, op aan de maatstaven van redelijkheid en billijkheid ontleende gronden zou zijn gehouden om aan de andere gewezen echtgenoot een rentevergoeding te betalen over een wegens overbedeling verschuldigde geldsom. De Hoge Raad vernietigt de beslissing van het hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-02-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:BY4279

Zaaknummer: 10/01300

Wetsartikelen: 3:182 BW, 3:35 BW en 6:119 BW

RECHTSPRAAK

Art. 37a Wet BOPZ. Aantekeningen geneesheer-directeur

In het kader van een verzoek tot verlening van een machtiging tot voortgezet verblijf wordt door de rechtbank een beslissing genomen op grond van de aantekeningen als bedoeld in artikel 37a Wet Bopz. Volgens de advocaat van betrokkene zijn deze aantekeningen echter te summier en verschillen ze nauwelijks van die welke eerder zijn opgesteld.

In cassatie overweegt de Hoge Raad als volgt. Artikel 37a Wet Bopz houdt in dat de geneesheer-directeur ervoor zorg draagt dat met betrekking tot een patiënt aantekening wordt gehouden van diens geestelijke en lichamelijke toestand, van de op hem toegepaste behandeling en van de effecten ervan. Het artikel bepaalt voorts dat de aantekening wordt gehouden op een zodanige manier en met zodanige regelmaat dat zij duidelijk inzicht geeft in het ziekteverloop. De ratio van dit voorschrift is hierin gelegen dat de rechter en de advocaat van de betrokkene beter worden geïnformeerd over aspecten die van belang zijn voor de door de rechter te nemen beslissing. De rechtbank heeft de aantekeningen voldoende geacht voor de beoordeling van de ontwikkeling die betrokkene heeft doorgemaakt. Er is geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-02-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:BY7928

Zaaknummer: 12/05395

Wetsartikelen: 37a Wet Bopz

RECHTSPRAAK

BOPZ: Het verzoek met de verste strekking mag voorgaan op een minder verstrekkend verzoek.

Nadat betrokkene op grond van een last tot inbewaringstelling (IBS) is opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, wordt door de officier van justitie verzocht om een machtiging tot voortzetting van de IBS en om een voorlopige machtiging.

De rechtbank heeft geconstateerd dat de Wet Bopz de voorlopige machtiging na voortzetting IBS niet kent. Nu de arts-assistent ter zitting te kennen heeft gegeven dat de instelling een voorlopige machtiging noodzakelijk acht, heeft de rechtbank eerst beoordeeld of aan de wettelijke vereisten voor een voorlopige machtiging is voldaan. De rechtbank verleent de voorlopige machtiging en wijst het verzoek om een machtiging tot voortzetting van de IBS af.

In cassatie klaagt betrokkene dat de rechtbank ten onrechte een voorlopige machtiging heeft verleend omdat de rechtbank slechts hoefde te beslissen op het verzoek om een machtiging tot voortzetting van de IBS.

De Hoge Raad oordeelt dat het de rechter vrijstaat om bij gelijktijdige indiening van een verzoek om een machtiging tot voortzetting van de IBW en een verzoek om een voorlopige machtiging eerst het verzoek met de verste strekking te behandelen. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Datum uitspraak:

Zaaknummer: